Camilla Lagerqvist

Försvunnen i New York

BONNIER
CARLSEN

BONNIER
CARLSEN

Försvunnen i New York
Försvunnen i New York av Camilla Lagerqvist, utgavs
ursprungligen som en Storytel original 2019

Copyright © Camilla Lagerqvist, 2020
© Omslagsfoto: Arcangel, IStock, Shutterstock
Omslagsformgivning av Cecilia Danneker Engström
Sättning av Jill Petrén
Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm, 2020
Tryckt av Livonia Print, Lettland, 2020
ISBN 978-91-7975-592-8

www.bonniercarlsen.se

Kapitel 1

De var inte här.

Varken Hugos eller Axels familj syntes till. En kall vind svepte in från havet och jag huttrade till. Axel la armen om mina axlar.

– Dom kommer nog snart, sa han.

Men jag hörde hur rösten svajade, som om han inte riktigt trodde på det själv.

– Ja, det gör dom nog, sa jag och lät betydligt säkrare än vad jag kände mig.

Egentligen spelade det ingen roll. Jag skulle inte följa med vare sig Axel eller Hugo. Jag var här för att leta reda på min storasyster Hedvig. Hon hade varit försvunnen i över åtta månader nu, och hon fanns någonstans här i New York.

Jag vände mig om och tittade bort mot staden. Den såg så ofantligt stor ut. Vissa av husen var så höga att de snuddade vid molnen. Hur skulle jag någonsin kunna hitta henne?

– Det måste jag! sa jag högt.

– Vad måste du? frågade Axel.

Men jag hann inte svara – precis då svängde en bil in bredvid oss och stannade. En uniformsklädd chaufför steg ut och gick fram till oss.

– Mister Axel? frågade han och tittade på Axel som nickade.

– Your aunt sent me to fetch you, sa han och bockade.

Axel tittade från chauffören till mig. Han förstod nog inte heller vad han sa. Men chauffören måste ha förstått hans frågande min, för han tog upp ett papper ur fickan och räckte över det till Axel.

Axel vecklade upp pappret och höll fram det så att jag också skulle kunna läsa.

Kära Axel!

JagharskickatminchaufförJamesföratthämtadig.
Din mamma och dina syskon är redan här.

Hälsningar

Faster Alma

Det var skrivet med en spretig handstil. Alex nickade och gav tillbaka lappen till chauffören. Han tittade på mig.

– Du kan följa med hem till min gammelfaster Alma, hon har ett stort hus. Det finns säkert ett rum till dig också.

Jag tvekade. Evelina hade sagt att hon ordnat arbete och husrum åt mig. Skulle hon se till att någon kom och hämtade mig också? Tanken på Evelina fick det att ila till av obehag. Det var något som inte stämde med henne. Anton

hade sagt att jag inte skulle lita på Evelina, att hon var en bedragare. Fast han var ju själv en tjuv och en skojare.

– Vad snällt, fast nej tack, din gammelfaster har nog med gäster. Evelina sa att någon skulle komma och hämta mig, sa jag och höll fingrarna i kors bakom ryggen.

Axel såg besviken ut, men samtidigt drog han efter andan som om han var lättad. Kanske tyckte faster Alma att det blev för många gäster. Axels familj var ganska stor; hans mamma, storasyster och lillebror skulle också bo där och snart skulle även hans pappa komma. Han skulle bara sälja deras gård i Sverige först. Axels mamma kanske inte heller skulle vara så glad över att träffa mig igen. Jag hade ju fått hennes son att byta plats med Hugo ombord på båten och därmed hade han riskerat att skickas tillbaka till Sverige.

– Är du säker? frågade han och tittade forskande på mig.

Jag nickade och tvingade mig själv att le.

Chauffören stod och stampade otåligt.

– Jag måste nog åka nu, sa Axel och tittade sig omkring, som för att se om någon var på väg för att hämta mig.

Det vimlade av folk på kajen, men det var ingen som såg ut att vara på väg mot oss. En ångbåt tutade otåligt längre bort, som om den ville iväg. Det verkade smitta av sig på chauffören för han gick fram till bilen och öppnade dörren på passagerarsidan.

– Mister Axel, sa han uppfordrande.

– Jag måste nog åka, upprepade Axel tvekande. Du ska få adressen, ifall ingen kommer och hämtar dig.

Han gick fram till chauffören, och jag hörde hur han upprepade orden ”gata” och ”väg” flera gånger, men chauffören bara skakade på huvudet. Han förstod inte vad han menade.

– Vad heter din gammelfaster i efternamn? frågade jag.

– Lindqvist, svarade Axel.

– Då letar jag rätt på dig, sa jag och försökte le igen.

Det kunde väl inte finnas så många som hette Alma Lindqvist i New York, tänkte jag. De flesta hade väl amerikanska namn.

Axel nickade, men han såg fortfarande tveksam ut. Chauffören startade bilen, och med en sista blick på mig hoppade Axel in i baksätet.

Jag stod kvar och tittade efter dem med en klump i halsen. Tänk om jag inte skulle få träffa Axel igen.

Jag såg familjer passera på kajen, hörde skratt och uppspelta röster blandas med sjöfåglarnas skri. Jag satte mig på en pollare med ryggen mot havet och tittade in mot staden. Även om klumpen fanns kvar kände jag också ett pirr av förväntan när jag såg de fantastiska husen, bilarna och hästdroskorna. New York såg verkligen spännande ut!

Det är svårt att veta hur lång tid jag satt där och väntade, men jag tröttnade efter ett tag och började gå fram och tillbaka längs kajkanten. Jag tänkte precis ge upp när jag hörde någon ropa mitt namn längre bort. Eller, egentligen ropade hon inte ”Ingrid”. Hon sa ”Lina”. Det var det namnet som hade stått på min biljett och i personbeviset som jag hade fått av Evelina i utbyte mot min mammas diamantbrosch.

Evelina var en fin dam som hade räddat mig när jag blev överfallen i hamnen i Göteborg. Hon hade också lovat att hon skulle ordna arbete och husrum åt mig här i New York. Men det var något som inte riktigt stämde med henne, det var svårt att veta vad som var sant och inte. Kunde jag verkligen lita på henne? En kvinna i en blå, hjälmformad hatt och grå kappa vinkade ivrigt till mig. Jag började gå mot henne.

– Lina Sybbershult? frågade hon.

Jag hörde på uttalet att hon inte var svensk.

–Yes, svarade jag efter en kort tvekan.

– Good, sa hon och såg nöjd ut.

Hon räckte fram en lapp och jag läste snabbt det korta meddelandet.

Mabelärenväntillmig.Honkommeratttamed dig till platsen där du ska arbeta.

Hälsningar

Evelina

Jag vek fundersamt ihop lappen. Varför hade inte Evelina kommit själv? Och varför skrev hon ”platsen”? Skulle jag inte jobba hos en familj?

Jag räckte lappen till Mabel som knölade ihop den till en boll och stoppade ner den i fickan. Hon pekade på något på

andra sidan vägen och nu såg jag att det gick spårvagnar där, precis som i Göteborg.

Hon började gå mot spårvagnarna och jag följde efter henne, men jag gick några steg bakom. Helst hade jag velat börja leta efter Hedvig på en gång, men det kurrade i magen och jag behövde någonstans att sova i natt.

Vi fick vänta ett tag innan vi kunde korsa vägen. Jag hade aldrig sett så många bilar på ett och samma ställe. Där jag hade växt upp fanns det inga bilar, och när det någon gång körde förbi en sprang alla ut från sina hus för att titta.

Bredvid bilarna gick hästdroskor. Jag tittade på hästarna som tålmodigt travade på bland alla rytande motorfordon.

Det var fullt med folk på trottoarerna, och vid spårvagnarna ringlade köerna så långa att jag inte förstod hur vi skulle få plats. Men Mabel trängde sig bara förbi alla människor och jag upprepade ”förlåt, förlåt”, medan jag följde efter henne.

Vi steg på vid mitten av spårvagnen. Alla sittplatser var redan upptagna, men jag tittade på Mabel som tagit ett stadigt tag i en av stålstängerna och gjorde samma sak. Det var tur, för när spårvagnen började köra igen ryckte det till så häftigt att jag var nära att sätta mig i knät på en äldre man.

Mabel sa ingenting under tiden vi åkte. När jag tittade på henne log hon mot mig och nickade uppmuntrande, men det var ett leende som inte nådde ögonen.

Jag vände bort huvudet och tittade ut istället. Drog efter andan när jag såg alla människor som myllrade på gatorna

och butikerna som låg tätt, tätt intill varandra.

Plötsligt kände jag ett ryck i armen och när jag vände mig om hade spårvagnen stannat vid en hållplats och Mabel var på väg av.

Jag lyfte snabbt upp min väska och följde efter henne. Precis som tidigare banade hon sig fräckt fram mellan människorna som gick på trottoaren och hon verkade inte bry sig om deras irriterade utrop.

Vi gick förbi en fruktbutik med stora, röda jordgubbar, hallon, äpplen och några gula frukter som jag inte kände igen. Jag hade så gärna velat stanna och köpa ett äpple, men jag hade inga pengar så jag följde efter Mabel som fortsatte in mellan husen.

Vi befann oss helt plötsligt inne i en smal gränd. Det luktade konstigt därinne; en sötstark doft som fick mig att hålla andan. Kanske kom den från de överfulla soptunnorna som stod vid väggen. Plötsligt rasslade det till bland tunnorna och ett djur sprang ut framför mig. Det var det läskigaste djur jag hade sett. Det var stort som en katt men såg ut som en gigantisk råtta.

– Hjälp! skrek jag.

Mabel skakade oberörd på huvudet.

– Just an opossum, sa hon och log.

Råttan, eller vad det var, försvann längre ner i gränden och jag ryste till.

– Look! sa hon och pekade på något längre bort.

Vi hade kommit ut på ännu en gata och precis som på den tidigare låg de små butikerna tätt.

Den konstiga lukten kändes starkare här och först trodde jag att det var ett slakteri som låg längre fram, för jag såg djurkropparna som hängde utanför. De var små, kanske harar? Men när jag kom närmare såg jag att det var ett annat djur. En man med blodigt förkläde kom ut ur butiken och höll i tre jätteråttor, likadana som den vi hade sett tidigare.

Mannen vinkade och ropade något till Mabel, som vinkade tillbaka och skrattande svarade något. Jag fick kväljningar när jag såg de skinnflådda djurkropparna som dinglade från krokarna.

– Äter ni såna? frågade jag och Mabel nickade som om hon förstått vad jag sagt.

– Opossum is very good, sa hon.

Jag var glad när vi lämnade den otäcka slakteributiken bakom oss och fortsatte in i ännu en gränd. Jag tittade mig omkring hela tiden, rädd för att få syn på ytterligare en jätteråtta.

Plötsligt stannade Mabel. Jag följde hennes blick och drog efter andan. Mellan husen i gränden var tvättlinor uppsatta på rad. Det såg nästan magiskt ut med alla raderna av lakan som fladdrade i vinden.

– Come on, sa hon och duckade in under linorna.

Det doftade friskt från lakanen, en doft som blandades med soplukten från tunnorna. När jag följde efter genom

det magiska landskapet av tvätt, såg jag Mabel gå ner för en källartrappa.

De små källarfönstren var konstigt immiga och inte förrän hon öppnade dörren förstod jag varför. Ångan och värmen slog emot oss som en vägg.

Mabel ropade något genom dimman och fick genast svar.

När jag drog handen genom håret blev den alldeles fuktig. Mabel försvann ner för ännu en trappa och när jag följde efter skingrades ångan lite. Vi befann oss i ett stort tvättrum. Några unga kvinnor stod och rörde om i vad som såg ut som gigantiska kittlar. Det var från dem som röken kom. Bakom dem såg jag andra, yngre kvinnor, kanske var de bara flickor, som manglade.

– Lina Sybbershult, sa Mabel och föste fram mig mot en kraftig kvinna med vit hätta över det mörka håret och stora svettfläckar under armarna på klänningen.

Jag tyckte inte om hennes grepp om min axel och försökte skaka av mig hennes hand, men greppet hårdnade bara.

Den kraftiga kvinnan strök bort en svettig hårtest ur pannan och tittade på mig uppifrån och ner, sedan nickade hon. Men istället för att le pekade hennes mungipor neråt. Nu såg jag att hon hade en stor vårta bredvid näsan.

– You stay, sa Mabel och släppte taget om min axel.

När jag vände mig om var hon borta, men jag hörde klapprande steg i trappan och sedan en dörr som slog igen.

– Swedish, ah? sa den kraftiga kvinnan och fnös.

Hon böjde sig ner och tog fram något, sedan la hon ett

platt klädpaket på disken och pekade på mig. Jag förstod att hon ville att jag skulle ta på mig kläderna, det såg ut som en likadan klänning och hätta som hon själv hade på sig. Jag skakade på huvudet.

– Det måste ha blivit något fel. Jag ska arbeta hos en familj, protesterade jag.

Kvinnan skakade på huvudet som för att visa att hon inte förstod eller inte lyssnade. Hon sköt fram kläderna mot mig.

Jag tog ett steg bakåt och tittade upp mot trappan. Jag måste ta mig härifrån nu, men jag var inte tillräckligt snabb. Jag hade bara hunnit ett par steg när någon tog tag i min överarm. Armen vreds bakåt mot ryggen och det gjorde så ont att jag skrek rakt ut.

–Stopshoutingandputonyourclothes,västekvinnani mitt öra och vred armen så hårt att jag sjönk ner på knä på stengolvet.

Tårar trängde fram i ögonen.

– Du måste göra som hon säger, annars gör hon illa dig, hörde jag en ljus röst säga.

När jag tittade upp fick jag syn på en flicka i min egen ålder. Hon stod framför mig med en korg med lakan i famnen. Slingor av det svarta håret stack fram under den vita hättan och de vackra, mandelformade ögonen tittade allvarligt på mig.

Jag nickade för att visa att jag förstod.

Kvinnan släppte greppet om min arm och jag reste mig

på darrande ben samtidigt som jag strök med handen över min värkande arm.

Kvinnan muttrade något till flickan som pratat svenska med mig och hon nickade tillbaka.

– Kom så ska jag visa dig var du kan byta kläder, sa hon och la klädpaketet ovanpå lakanen.

Jag följde efter henne in i ett rum som inte var större än en skrubb och hon ställde ifrån sig korgen på en stol och räckte mig klädpaketet.

– Du måste byta, annars blir Aria arg, sa hon.

– Hur har du lärt dig svenska? frågade jag medan jag tog av mig mina kläder och trädde den gråa klänningen över huvudet.

– Min vän lärde mig, svarade hon och tittade ängsligt ut mot tvätteriet.

– Din vän, är hon svenska?

Flickan nickade.

– Jobbar hon här nu? frågade jag ivrigt samtidigt som jag knäppte klänningen.

– Nej, hon är borta, svarade hon och ögonen blev blanka. Hon var den första Lina.

– Hette hon som jag? frågade jag förvånat.

– Ja, alla namn är samma.

– Lina Sybberhult? frågade jag och tog sakta upp hättan.

Hon nickade igen.

Mitt hjärta slog snabbt när jag trädde hättan över håret. Lina Sybbershult hade arbetat här tidigare, men varför hade

jag fått hennes namn? Hade hon lyckats ta sig härifrån och rest hem till Sverige igen?

– Var är Lina nu?

Flickan begravde ansiktet i händerna.

Hon sa något så tyst att jag inte hörde det först, men när hon upprepade det en andra gång blev jag iskall i hela kroppen.

– Dom dödade henne, sa hon.

Kapitel 2

Hugo drog efter andan när han fick syn på huset. Hur kunde hans moster bo så här fint? Var hon rik?

En bred stentrappa ledde upp till stenhuset som var sandfärgat och sträckte sig tre våningar upp. Varje våning hade ett rundat burspråk på framsidan.

– Är hela huset hennes? frågade han sin mamma.

Hon nickade och verkade lika förundrad som han.

– Det måste det vara, det är den här adressen hon har skickat till mig, sa hon och satt kvar i droskan som om hon inte riktigt vågade kliva av.

Hugo hade aldrig träffat sin moster. Han visste bara att hon var ganska mycket äldre än hans mamma och att hon emigrerat till Amerika när hans mamma fortfarande var liten. Hans mamma hade inte träffat henne sedan dess och Hugo undrade om hon skulle känna igen henne. Mostern hette Milda och hade gift sig med en man som hette Cutter i efternamn. Milda Cutter, det var ett lustigt namn, tyckte Hugo. Det lät som en sagofigur.

Han höll hårt i sin kameraväska när han klev ut. Benet hängde inte riktigt med och han var nära att snubbla. Han undrade vad Milda skulle tycka om hans ben, att det var kortare än det andra och att foten pekade inåt.

Medan chauffören lyfte ut väskorna tänkte han på Ingrid. Det hon och Axel hade gjort när de bytt plats med honom på båten och därmed räddat honom från att bli tillbakaskickad till Sverige, var så snällt. Mer än snällt. De hade nästan räddat hans liv. Vad skulle han ha gjort om de hade skickat hem honom igen? Det var hans högsta dröm att få komma till New York. Han tänkte på de som kallat honom för efterbliven och krympling i skolan. De trodde inte att han kunde bli något, men han skulle visa dem – han skulle bli en berömd fotograf!

Hugos mamma hade sagt att de kunde fråga Milda om de kunde låna pengar till framkallningsutrustning och nya plåtar. Så fort han hade det skulle han ge sig ut och fotografera. Han älskade att se saker genom kamerans objektiv. Han snurrade sakta ett halvt varv och tittade på husen, spårvagnarna, bilarna och människorna som verkade ha så bråttom. Han undrade vart alla var på väg. Längre bort såg han en äldre man dra en vagn på hjul. Det såg ut som ett slags försäljningsstånd. En skylt med ordet ”Chestnuts” hängde på trekvart och den slog mot hjulet när mannen gick. Hugo visste inte vad chestnuts betydde, men han önskade att han hade haft nya plåtar så att han kunde fotografera mannen. Men innan han gjorde iordning kameran skulle han hjälpa Ingrid att hitta sin försvunna syster. Hon hade hjälpt honom så mycket och nu var det hans tur, kanske kunde han ta med sig kameran och fota medan de letade. Han log för sig själv.

– Hugo!

Hans mammas röst var uppfordrande och han vände sig om. Hon stod högst upp i trappan med väskorna bredvid sig. Chauffören måste ha burit upp dem och sedan kört iväg medan han stod och drömde.

Han lyfte upp sin egen väska och gick mot trappan. Benet kändes stelt, han haltade upp för trappan och drog samtidigt in de olika dofterna. Matos, någon söt lukt, motorolja och en kryddig doft som han inte kände igen. Han gillade hur New York luktade.

När han bara var ett trappsteg från sin mamma log hon mot honom och tryckte in den stora mässingsknappen. En dov signal dånade genom huset.

Han ställde sig vid sin mammas sida och väntade. Steg hördes inifrån och sedan öppnades dörren. Mannen som hade öppnat såg så skräckinjagande ut att Hugo tog ett steg bakåt. Då fick han syn på sin moster bakom mannen, hon höll något i famnen. Tankarna flög genom hans huvud när dörren gled upp på vid gavel.

Kapitel 3

Svetten letade sig ner längs min nacke. Jag drog bort en hårslinga som klibbade mot halsen.

Jag hade varit på tvätteriet i över en vecka nu, det visste jag, även om dagarna gick in i varandra och svetten och värmen var konstant. Till och med det lilla källarrum som jag delade med Bei-Li var kokhett när vi kom hem efter dagens arbetspass.

– Lina, ta tvätten som ligger där borta, röt Aria och jag rätade ut mina rödflammiga fingrar.

Bei-Li hade hårdtränat engelska med mig varje kväll och även de nätter vi inte kunde sova på grund av värmen och fukten. Det plus att alla på tvätteriet talade engelska gjorde att jag nu förstod hjälpligt vad alla sa, om de inte pratade för snabbt.

Varför Aria fortsatte att kalla mig för Lina, trots att hon visste att den riktiga Lina Sybbershult var död, förblev en gåta. Kanske var det bekvämt att låtsas som om det aldrig hade hänt.

Jag tänkte på det som Bei-Li hade berättat den där första dagen när vi träffades. Hennes ord ekade i mitt huvud: Dom dödade henne.

– Dödade dom Lina? hade jag upprepat.

– Inte med sina händer, men det var deras fel, hade Bei-Li sagt.

Hon hade inte hunnit berätta något mer, innan Aria kommit in och sagt åt oss att gå ut och jobba. Först senare på kvällen när vi blev eskorterade till det lilla källarrum som vi skulle dela berättade hon äntligen vad som hade hänt.

– Lina ville inte vara kvar här och inte jag heller. Lina var så modig. Hon sa att vi skulle rymma, men jag var för feg, sa Bei-Li och skakade på huvudet.

Medan jag väntade på att hon skulle fortsätta berätta hade jag tittat mig runt i det kvava lilla rummet, där de enda möblerna var två madrasser på golvet och en sockerlåda. Överallt på väggarna stod det svenska ord blandat med konstiga tecken som jag senare fick veta var kinesiska. Lina hade lärt Bei-Li svenska och Bei-Li hade i gengäld lärt henne engelska och sitt modersmål – kinesiska.

– Jag sa att jag inte vågade, men jag hjälpte henne ändå, fortsatte Bei-Li.

– Lina gömde sig i en korg och jag la tvätt ovanpå henne. En annan flicka hjälpte mig att bära ut korgen, men när vi skulle lyfta upp den på vagnen tappade jag taget och korgen välte. Lina sprang, men de jagade henne ut på gatan. Då kom lastbilen och hon såg den inte …

Här hade Bei-Li stannat upp och snyftat tyst.

– Hon dog på en gång, ingen sa vem hon var och nu ligger hon i en grav för okända och du är den nya Lina.

Mina ben hade börjat skaka när hon berättade. Det var så

tragiskt. Jag ville inte vara den nya Lina, men jag beundrade henne för att hon hade försökt rymma. Det tänkte jag också göra. Hade jag klarat av att rymma från min grymma moster i Sverige för att ta mig till Amerika, skulle jag väl kunna göra det igen?

Fast nu när jag stod här en vecka senare kändes en rymning nästan omöjlig. Sedan Linas flyktförsök hade flickorna som jobbade i tvätteriet inte fått bära ut några korgar som inte först hade kontrollerats av Aria. Flickorna bevakades dessutom mycket hårdare, så det skulle bli betydligt svårare att rymma.

– Stå inte där och slöa! röt Aria och knuffade till mig så att jag slog höften i tvättbaljan.

Jag skyndade mig att ösa ner lakanen i det kokande vattnet. När jag tittade upp såg jag flera ängsliga ansikten som iakttog mig. Alla som jobbade på tvätteriet var rädda för Aria. Det fanns historier om att hon hade slagit en ung flicka så hårt att hon förlorat hörseln på ena örat.

Jag log mot Luisa, hon var från Italien och pratade inte så mycket, utan höll sig mest till en annan, äldre italiensk flicka som hette Gina.

Bei-Li berättade att de också bodde i ett litet källarrum. Fast bodde var ett dumt ord, tyckte jag. Vi var fångar. De använde oss som slavar.

Medan jag gick fram för att hjälpa Bei-Li vid mangeln tittade jag mig runt i tvätteriet. Det måste finnas något annat sätt att ta sig ut härifrån.